Ügyszám: 738/K/2008-3

Tisztelt […]!

Önnek teljesen igaza van: a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.), az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (Eüak.), és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) rendelkezései alapján a betegekre vonatkozó információ szolgáltatása komoly problémát jelent. A törvények rendelkezéseinek betű szerinti megtartása teljesen képtelen és életszerűtlen helyzetbe hozná az adatszolgáltatót, azonban a törvény rendelkezéseitől való eltérés nemhogy általában sem megengedett, de jelen esetben az érintett információs önrendelkezési jogát, azaz alkotmányos alapjogát sértené.

Az Avtv. előírása szerint személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárult, vagy azt törvény – vagy meghatározott esetben önkormányzati rendelet – elrendeli. A hozzájárulás az érintett kívánságának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok - teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.

Az Eütv. 25. § (1)-(2) bekezdése szerint a beteg jogosult arra, hogy az egészségügyi ellátásában részt vevő személyek az ellátása során tudomásukra jutott egészségügyi és személyes adatait csak az arra jogosulttal közöljék, és azokat bizalmasan kezeljék. A betegnek joga van arról nyilatkozni, hogy betegségéről, annak várható kimeneteléről kiknek adható felvilágosítás, illetve kiket zár ki egészségügyi adatainak részleges vagy teljes megismeréséből.

A józan ész azt diktálná, hogy a tájékoztatást végzők – a lehetséges legkevesebb adattal, de – nyújtsanak felvilágosítást a hozzájuk fordulóknak a betegről. Az idézett törvényhelyek azonban sem külön-külön, sem együtt nem értelmezhetők úgy, hogy felhatalmazást adnának arra, hogy az érintettről – engedélye nélkül – az adatkezelő adatot szolgáltathasson. Egy ilyen ügyben keletkező bármely jogvitában bizonnyal lehet számolni a törvénytől eltérő magatartást tanúsító adatkezelő elmarasztalásával.

Megítélésem szerint a való élet és a törvényi szabályozás között feloldhatatlan ellentét feszül, országgyűlési biztosként azonban senkit sem buzdíthatok arra, hogy a jogszabályokat megsértse.

Kérdéseire válaszul: azt elfogadhatónak tartom, hogy az érdeklődő arról a tényről, hogy a beteg az intézményben kezelés alatt áll-e, tájékoztatható, továbbiakat azonban telefonon nem tanácsos közölni. Az intézmény tájékoztatásra hivatott munkatársai nem kérhetik az érdeklődőtől a beteghez fűződő viszonya igazolását, különös tekintettel arra, hogy még a szülő-gyermek kapcsolat igazolása is gyenge lábakon áll (hiszen az apával való viszony igazolványban nem szerepel), de a házastársi és testvéri viszonyt végképp nem lehet okmánnyal igazolni. Más érdeklődők, látogatók adatait megismerni (vagy feljegyezni) – a fentiekhez hasonlóan – nyilvánvalóan tilos. A beteg határozottan kinyilvánított akaratát azonban ezekben az esetekben is mindenek előtt kell figyelembe venni.

Amint azt Ön is látja, a beteg információs önrendelkezési joga két aspektusának érvényesülési lehetősége kizárja egymást; az Ön által felvetett kérdés – a hatályos szabályozás alapján – fogalmilag megoldhatatlan. Mindazonáltal a törvény szigorának enyhítését a betegek alkotmányos alapjogának védelme érdekében nem javaslom.

Adatvédelmi kérdéseivel forduljon az Adatvédelmi Biztos Irodájához továbbra is bizalommal.

Budapest, 2008. május

Üdvözlettel,

az adatvédelmi biztos jogkörében eljárva:

Dr. Szabó Máté

az állampolgári jogok országgyűlési biztosa